

QP CODE

M2015

Enrollment Number:

Name:

MA DEGREE EXAMINATIONS, OCTOBER 2025

First Semester

M.A. Sanskrit Language and Literature

M23SN02DC – महाकाव्यम्

(Supplementary/Improvement)

(2023 July admissions)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषायां समाधेयाः। संस्कृतलेखने देवनागरीलिपि उपयोक्तव्या।

(Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script)

Time: 3 Hours

Max Marks: 70

Section A

एकखण्डिकया केषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

1. श्रीकृष्णविलासकाव्यस्य कर्तारं अधिकृत्य लिखत।
2. सर्गबन्धः किम्?
3. कुरूणाम् अधिपः कः?
4. वनेचरः कं कुत्र संदर्शयामास?
5. अधिगत्य जगत्यधीश्वरात् – अत्र जगत्यधीश्वरः कः?
6. मुसलपाणिः कः? तस्य अपरं नाम किम्?
7. आहितभाराम् - व्याकरणविशेषं लिखत।
8. 'बृहत्त्रयी' - इत्यत्र केषां काव्यानां परिगणना।

(2X5=10)

Section B

एकपुटेन केषाञ्चित् षड्प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

9. पञ्चमहाकाव्यानाम् नामानि लिखत। कवीनां नामैः सह तेषां कालं च लिखत।
10. सुयोधनः कः? वनेचरः सुयोधनम् केन च रीत्या वर्णयति।

11. दमयन्त्याः सौन्दर्यं यथाग्रन्थं वर्णयत।
12. 'माघे सन्ति त्रयो गुणाः' - विशदयत।
13. 'नैषदं विद्वदौषदम्' - विशदयत।
14. उद्धव - श्रीकृष्णयोः संभाषणं यथाग्रन्थं विशदयत।
15. सखीनिव प्रीतियुजोऽनुजीविनः समानमानान्सुहृदश्च बन्धुभिः ।
स सन्ततं दर्शयते गतस्मयः कृताधिपत्यामिव साधु बन्धुताम् ॥ विशदयत।
16. पतगेन मया जगत्पतेः उपकृत्यैव तव किं प्रभूयते ।
इति वेद्मि न तु त्यजन्ति मां तदपि प्रत्युपकर्तुमर्तयः ॥ विशदयत।
17. तेजः क्षमा वा नैकान्तः कालज्ञस्य महीपतेः ।
नैकमोजः प्रसादो वा रसभागविदः कवेः ॥ विशदयत।
18. दण्डिनोक्तम् महाकाव्यलक्षणं लिखत।

(5X6=30)

Section C

केषाञ्चित् द्वयोः प्रश्नयोः निबन्धात्मकं उत्तरं लिखत।

19. किरतार्जुनीयोक्तदिशा युधिष्ठिर - वनेचर संभाषणं विशदयत।
20. नैषदीयचारितोक्तादिशा हंसेन उक्तदिशा दमयन्तीं वर्णयत।
21. आशयं विशदयत - 'माघे मेघे गतं वयः।'
22. संस्कृतसाहित्ये पञ्चमहाकाव्यानि - निबन्धं लिखत।

(15X2=30)